

מה לי ולפנתרים?

כדי להעמיד דברים על דיוקם, אני רוצה להצהיר כאן, (בניגוד לדיעות שנתפרסמו בעיתונות) שלא השתפתי בהפגנת "הפנתרים השחורים" נגד עיריית ירושלים ב"שבוע שעבר, אף כי הייתי נוכח במקום וגם השמעתי מיספר משפטים שהבכירו את נוכחותי.

נסעתי לירושלים כדי להפגין שם נגד המשטרה, אשר סירבה להעניק רשיון ל"הפגנת הפנתרים, ולמחות (א) נגד מעצרים של פנתרים בטרם ביצעו עבירה על-ידי "קשירת קשר" לקיום הפגנה ללא רשיון. (ב) נגד מעצרים האהילי של אנשי מצפן אשר, לטענת המשטרה, הפעילו ועמדו מאחורי חורי הפגנת הפנתרים. (ג) נגד נסיגת ה"המגווח" של המשטרה להצדיק את אימתן הרשיון בכך שאחדים מבין מנהיגי הפגנת רים הם בעלי עבר פלילי, ובקשר הקיים בכיכול בין בני שכונת מוסררה וקבוצת מצפן.

דברים אלה אמרתי בצורה מפורשת ב"יותר באותה התקלה שלייד בנין ה"עירייה, ואף הצעתי לעבור למיגרש הרוסים כדי להפגין שם ליד הכתובת הנכונה. מר בית המפגנים (היו שם קרוב לאלפי אנשים, ולא 150 כפי שהודיע "קול-ישראל", או 500 כפי שהודיעו העיתונים) באו להפגין כמוני נגד הניסיון למנוע את חרי פש-הדיבור מאזרחים ונגד שילת זכויותיהם האלמנטאריות. כך גם הגיבו על פרשה זו עיתונים כמו "הארץ", "דבר" ו"על המישמר".

אינני שותף לאידיאולוגיות של מצפן, ואת זאת הצהרתי לא אחת בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים. אך כל עוד לא הוציא את תנועה זו מחוץ לחוק, זכותה להשפיע, לארגן ולהפעיל (אם אכן יוכח שעשו זאת) אינה נופלת בזכותה של כל תנועה פוליטית אחרת. הניסיון לקשור את פעולת הפנתרים עם מצפן היה ניסיון שקוף להקים דעת קהל נגדם.

גם בעלי עבר פלילי ראשים להפגין ר"ב עיקר נגד תנאים סוציאליים שתרמו אולי לא מעט לעברם הפלילי.

מעצרים המנוע של הפנתרים ואהדי מצפן היה צעד אנטי-דמוקרטי חמור ובלתי-חוקי, גם אם המשטרה הצליחה למצוא איזה בל-סוף בחוק כדי להצדיק בו את הטיפשות הזאת שנכפתה עליה מגבוה, כנראה. מי שחשב שאימתן רשיון להפגנה ומעצרים של הפעילים חגיק את הבעיה ש"הצמיחה את הפנתרים, השיג את התוצאה ההפוכה. הממשלה והמשטרה העלו את ה"פנתרים ואת מצפן (קבוצה מפוררת, שעמדה על סף הגסיסה) על המפה הסוציאלית ו"הפוליטית בארץ.

אינני מסתייג ממאבקם של הפנתרים ל"שיפור רמת-חייהם, אלא שהמלחמה הזו היא מלחמתם. לא באתי להפגין למענם. באתי להפגין למען זכותם להפגין ולהש"מיע את קולם, ואני מוכן לעשות זאת גם למען שייב ואנשי ארץ-ישראל השלמה, כי אשר ימנעו מהם את הזכות להביא את דברם לפני הציבור.

חשבון עובר ושב

ממפגין שבע אל ראש-עיר אוהב דשא

האמת היא שהנימוק "הם בחורים שבעים", הינו אחד הנימוקים השפלים ביותר המושמעים נגד בעלי דיעה שאינה נה שלך. פירוש הנימוק הוא אחד: תאכל הרבה, אבל שתום את הפה. אם אתה רוצה לצעוק — אל תאכל. הי זכות לאכול שמורה רק למסכמים, לי שבעי-הרצון. הם אנשים ישרים, ומי ש"אינו רעב ומדבר נגד רעב, הוא שקרן. רוקפלו הוא אדם ישר, כי הוא אומר בלוגי שהוא רוצה כסף, העניים הם שק"רנים, כי הם סתם רוצים להיות עש"רים. והשבעים המפגני נים גרועים מכולם, כי הם צבועים. בראבו!

בסיכום, ראש-עיר יקר: הצדק אינו ניתן לחלוקה. הפילוסופיה של "חילה" ישע" אומרת שאם הע"שירים אוכלים קאוויאר, מגיע לעניים לפחות לחם. תודה רבה, אבל גם הי עניים רוצים קאוויאר וש"מנות, לא רק לחם. אל תשליך להם פרו"סות לחם מבעד לחלון, הם לא צפורים. אם אתה אוכל קאוויאר, תדאש שהיה גם להם, ואל תרגיע את מצפונך בזה שהבטחת להם לחם ועבודה. לחם ועבר"דה — רק בחברה שבה לכל האזרחים יש רק לחם ועבודה.

לא רוצים לחם, לא רוצים עבודה. רור צים שוויון. האם אתה מסוגל להבין את זה? וסלח לי אם אף על פי שאני תוצר של חברה שבה אני שווה יותר, אני רוצה שהפנתרים השחורים יגורו ב"סבינו".

ד"ר זרח קלונימוס (הכהן)

שני דברים הדאינו אותך, טדי קולק יקירי, בהפגנת "הפנתרים השחורים" בעירך. אחד היה העובדה שהם רמסו את הרשא לפני בית-העירייה. השני, ש"בין המפגנים היו הרבה בחורים שבי-עים. הואיל ואני מפגין שבע, ברצוני להסביר לך מדוע מותר לי בכל זאת להפגין הודות עם אנשים אחרים ש"אינם שבעים כמוני.

בדרך כלל, סבורים האנשים השבעים כי הם שבעים מפני שהם יותר טובים, יותר מוכשרים, יותר חרוצים. רוב האנ"שים השבעים יישבעו לך שכל אדם נולד עם סיכוי שווה, ואם הם שבעים זה פשוט מפני שהאחרים הם עצלנים.

רוב האנשים השבעים בטוחים כי אם הם שבי-עים, הרי זה מפני ש"העולם הוא טוב. הם לא רק שבעים — הם גם שבעי-רצון.

לצערי, אני רק שבע, אבל לא שבע-רצון. אני מואמין שלבני-אדם לא נות"נים סיכוי שווה. ואינו שבע-רצון כל עוד רק אני שבע, ואחרים עדיין לא. מה שאתה דורש ממני, הוא תמורת האוכל שנתת לי, שאסתום את פי. מחיר כבד. איני מוכן, בגלל החסד שעשית עמי, גם ללכת על ארבע ול"כשכש בזנב. מצפוני אינו נקי, ולכן אש"תדל גם להפריע לך במידת האפשר, תוך חוסר התחשבות במצב הדשא לפ"ני משרדך. הדשא יכול לחכות יותר מבני-האדם, וחבל מאד שלא מצאת שום מילה אחרת לומר על ההפגנה.

ותריסים ישנים בדלתות מעץ קליר. היא הרסה כבר את מיגדל השעון היפה ביפו על-ידי הרכבת חלונות זכוכית צבעו"נית, ציורים דילטאנטיים מברזל והחלפת הספרות הלאטיניות של השעון בקחים חדי"שים של שעון שווייצ"י — עכשיו היא תהי רוס גם את שוק-הפישפשים. חשבתי לקטול את התוכנית ההרסנית

הזו, ולטפל בה במיטב הציניות והארס. אך מר יואל מרקוס הקדים אותי ב"הארץ" ו"הוא עשה זאת, עלי להודות, הרבה יותר טוב משהייתי אני מסוגל לעשות. וזה מר"גיו מאוד. זה באמת מרגיו. מה אני אעשה עכשיו עם מחסני המרירות שהצטברו אצלי נגד תוכניות ההרס של ה"עירייה? אני ממש מתפוצץ!

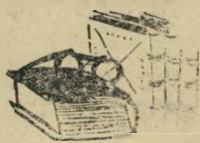
"מעריב" — עתון משעמם

זה זמן רב שאני מתלבט בבעיה למה אנשים קונים את "מעריב". שימו לב: לא אמרתי "קוראים". אמרתי "קונים", משום שרק מזוכיסט אינטלקטואלי מסוגל לקרוא את ערימות הגבכה, את המאמרים הארו"כים, השדופים והמשעממים עד מוות, ה"מתפרסמים בעיתון הזה בגליון יום שישי. קשה לי להעלות על הדעת עניו גדול יותר מאשר להכריח אדם לק"רוא את כל הפיספוסים הלע"רים, המתפרסמים שם בגליון סוף השבוע.

שנים רבות חשבתי שאנשים קונים עיתון מסויים, כתם, מ"תוך הרגל. הם התרגלו להביא הביתה את "מעריב" יחד עם דגי הקרפיון לשבת, וקשה ל"הם מאד להיגמל מההרגל. אבל משהו קרה בזמן האחרון. שבת אחת התעוררו אנשים שנרדמו עם העתון ביד ושאלו את עצמם: בעצם בשביל מה אני קונה את "מעריב"? הרי זה שממון ממדרגה ראשונה. אולי כדאי לנסות עתון אחר?

אינני מחסידיו הגדולים של "ידיעות אחר" רונות", אך אובייקטיבית עלי להודות ש"בימי שישי לפחות הוא עתון הרבה יותר

מעניין מ"מעריב". עורכי "ידיעות" הם סוח"רים ממולחים, והם עושים כל מאמץ כדי להגיש לקורא עתון מגוון ומעניין ככל ה"אפשר. נוסף לבעלי הטורים הקבועים, שחל"קם לא קטן בהצלחת העתון, אתה מוצא שם מדי שבוע כמעט את שייב מזה ואת בנטוב מזה. העתון משקף קשת רחבה ב"יותר של דעות פוליטיות וחברתיות. אין ספק שגם פרסום אקס"קלוסיבי של זכרונות הו"ש" צי"ב, איסר הראל, סקיטלאנה סטאלין וכדומה תורמים לא מעט להעלאת תפוצתו של ה"עתון.

ואילו "מעריב" סובל כבר מ"זמן מהסתיידות עורקים כרונית. בין כתביו אפשר אנום למצוא עתונאים צעירים ומוכשרים ביותר אלא ש"ה"קליקה הותיקה עדיין שולטת בעתון וממלאה את עמודיו באותם מאמרים ארוכים ומשעמ"מים. וזה חבל מאד. משום שהנייר עליו מוד"פס העתון הוא דחקא די טוב. אם יורשה לי איפוא להמליץ לקוראים על אחד משני עתוני הערב אין ספק ש"ידיעות" יזכה בהמלצתי. תנסו להשוות את שני ה"עתונם בימי ו' ואני בטוח שתסכימו אתי.

חשבון עובר ושב

"ידיעות" — עתון — ?

ביקשתי את דן לארח אותי במדורו, כדי שאוכל להסתייג בהריפות מן הקטע הקודם. כשפתח דן מדור זה, הבטחתי לו חופש-ביטוי מוחלט, מבלי לשנות נקודה ופסיק. יש לו הזכות המוחלטת להביע כאן את דעתו על כל דבר — גם על גבינות ועותני-ערב. ממילא יש לו הזכות להלל את "ידיעות אחרונות" ככל העולה על רוחו.

אמנם, זה קצת מרגיו אותי. כי ב"ידיעות אחרונות" עצמו אין לשום אדם זכות זו. על בעלי-הטורים שם מוטלת צנזורה קיצונית, כתבות נפסלות וקטעים נמחקים. למשל, כל קטע חיובי הנוגע לאורי אבנרי ול"העולם הזה". זכור לי מיקרהו של עמוס קינו, שזכה בכרטיס-טיסה לחו"ל כשי המערכת תמורת נכונותו לוותר על קטע, בו תקף אדם ש"ידיעות אחרונות" רצה ביקרו. מדורה של זיווה יריב נקטל כל כמה שבועות.

אני מניח שדעתו הטובה של דן על "ידיעות אחרונות" מושפעת בניקצת מן העובדה שמיטב הבירו הם בעלי-מדורים בגליון יום שישי של "ידיעות". כל הכבוד. אבל דווקא עובדה זו מעוררת בי ספקות חמורים ביותר. כי אותם חברים ממלאים ב"ידיעות" תפקיד של מעין ערבי-שאבעס-גויים. מדוריהם ושמותיהם באים להמתיק את הגלולה המרה של עתון שכל מילה בו — מן הכותרת הראשית ועד המילה האחרונה במאמר הראשי — זועקת לסיפוח שטחים, לחידוש המלחמה, להנהגת עונש-מוות, ל"יד קשה" כלפי אסירים ושביים ואוכ"ל לוסיה כבושה. ציפורי-שלום אלה מציצות מתוך כלובי-זהב של ארץ-ישראל השלמה.

אפשר להתווכח רבות על הצד המוסרי של תפקיד זה. האם מותר לאיש שוחר-שלום ורוף-צדק להשאיל את שמו, תמורת תשלום נאות, כדי לעזור בהפצת עתון השוטף את מוח הציבור לטובת המלחמה ואי-הצדק? האם לא מוסרי יותר אדם כמו דוש ב"מעריב", המטיף בגלוי לעושיק העם הפלסטיני? כעורך עתון, איני רואה את עצמי די מוסמך ואובייקטיבי כדי לשים את עצמי כשופט הרמה העתונאית של עתונים אחרים. אני מצעע גם לדן להימנע מכך. השיפוט האמיתי, והיחידי הקובע, הוא זה הנערך לידי הקיוסקים.

אורי אבנרי

הארובה הגסה

הדו"שיח הבא נשמע באוטובוס, שהצה" את גשר הירקון בתל-איביב. השצה" אל תסתכלי על הארובה. זה לא יפה", אמרה נערה לחברתה, שישבה ליד החלון. "תראו אותה! נפגעה השניה. אפשר לחשוב שאת יוצאת עם רינגב".

נגד שיפוץ שוק הפישפשים

איווה הרגשת חיסכול איומה! ברגע ש"קראתי בעיתונים על כוונותיה של עיריית תל-אביב לטפץ את שוק-הפישפשים ביפו, השמעתי אנחה שבר ואמרתי לעצמי: הנה